

UKRAJINA

Základní informace z různých zdrojů:

KRAJSKÉ ASISTENČNÍ CENTRUM POMOCI – KACPU

Adresa:

Náměstí OSN 844/1, Praha 9 – Vysočany

Doprava:

Metro B – Vysočanská

Provozní doba:

Pondělí – čtvrtek – od 08: - 15:00 hod

Pátek – od 08:00 – 14:00 hod.

Sobota + neděle zavřeno

KACPU nabízí:

- Zajištění základních potřeb (potravinové balíky, léky),
- Zajištění registrace a povolení k pobytu,
- Zajištění transportu do místa ubytování,
- Zajištění přístupu ke zdravotní péči v ČR,
- Informace Úřadu práce v ČR,
- Psychologická pomoc,
- Sociální poradenství,
- Dětský kout.

Tlumočení zajištěno!

VEŘEJNÁ DOPRAVA ZDARMA PRO UKRAJINCE (platnost od 12. 6. 2022) max. na dobu 5 dnů

KDE?

- celý systém PID v Praze
- ve Středočeském kraji – jak v MHD, tak v příměstských a regionálních autobusech, tak v Praze, vyjma vlaků (tam se řídí obdobnými pravidly jednotlivých železničních dopravců)

PODMÍNKY

doložit nárok na přepravu za 0,-Kč jedním ze způsobů:

- cestovním pasem Ukrajiny s vízem strpění vydaným Ministerstvem vnitra ČR nebo Policií ČR,
- hraniční průvodkou s vlepeným vízovým štítkem s vízem strpění vydaným Ministerstvem vnitra ČR nebo Policií ČR

Přeprava je umožněna po dobu 5 dnů, počínaje dnem, ve kterém bylo cestujícímu vyznačeno vízum (razítko s vízem) za účelem dočasné ochrany. Přeprava za 0 Kč se poskytuje též cestujícím mladším 18 let, které osoby s platným nárokem doprovází.

Přeprava za 0 Kč neplatí na lince AE a ve vnějších tarifních pásmech PID pro cesty mezikrajskými autobusovými linkami na území Libereckého kraje, Ústeckého kraje, Královehradeckého kraje, Pardubického kraje a Kraje Vysočina.

Všichni ostatní Ukrajinci, kteří nesplňují výše uvedené podmínky, necestují zdarma, ale přepravují se dle tarifu PID.

DOČASNÁ OCHRANA

Okruh cizinců, na něž se dočasná ochrana vztahuje:

- **občané Ukrajiny**, kteří pobývali na Ukrajině před 24. 2. a poté zemi opustili či kteří 24.2. oprávněně pobývali v ČR na základě bezvízového styku nebo krátkodobého víza
- **osoby bez státní příslušnosti a držitelé mezinárodní ochrany na Ukrajině**, kteří pobývali na Ukrajině před 24. únorem a poté zemi opustili
- **rodinní příslušníci výše zmíněných skupin**, kteří spolu s nimi před 24. únorem pobývali na Ukrajině. Na rodinné příslušníky se pohlíží striktní perspektivou českého cizineckého práva. Nevztahuje se tedy například na nesezdané páry, nýbrž pouze manžele, registrované partnery, nezletilé děti a příbuzné na péči a žijící v rodině.

Česká úprava rozšiřuje tento okruh o **cizince s trvalým pobytem na Ukrajině, kteří nemohou vycestovat do země původu** (či předchozího trvalého pobytu u osob bez státní příslušnosti), z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

Dočasná ochrana bude trvat jeden rok, a může být automaticky prodloužena nejdéle o jeden rok. Další prodloužení bude podléhat dalšímu rozhodnutí Rady.

O dočasnou ochranu je možné požádat v jakékoliv zemi EU (kromě Dánska), ale výhody z ní plynoucí je možné čerpat pouze v zemi, která ji udělila.

Řízení o udělení dočasné ochrany a postavení držitelů

- Dočasnou ochranu bude udělovat Ministerstvo vnitra (OAMP) nebo Policie ČR (cizinecká policie).
- Ministerstvo a Policie jsou oprávněni stanovit místo podání žádosti, aby šlo předcházet lokálnímu zahlcení.
- **Žádost je nepřijatelná, pokud ji cizinec podal již v jiném členském státě EU, není podána osobně nebo je podána neoprávněnou osobou.** Od nutnosti osobního podání žádosti je možné kvůli důvodům zvláštního zřetele upustit. V případě nepřijatelnosti žádosti je cizinci sdělen důvod, zákon nestanovuje povinnost písemného vyrozumění a vylučuje soudní přezkum (není činěno rozhodnutí).

Co je potřeba k žádosti o dočasnou ochranu?

- vyplněný tiskopis,

- platný cestovní pas, jste-li jeho držitelem, a doporučujeme mít vlastní fotografii ve formátu (45 x 35 mm)

Aby byl celý proces rychlejší, lze tiskopis vyplnit předem.

Tiskopis žádosti o dočasnou ochranu pro ruční vyplnění i elektronické vyplnění je dostupný na webových stránkách:

https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22368652&doctype=ART&#Informace_pro_obcany_Ukrajiny_-_zakladni_informace.

- Držitelům dočasné ochrany nebudou přidělována rodná čísla.
- Uprchlíci z Ukrajiny mají povinnost hlásit místo pobytu v ČR, můžou za tím účelem využít interaktivní formulář na [stránkách MV](#).
- **Řízení ve věci mezinárodní ochrany se po dobu trvání dočasné ochrany přerušuje** (cizinec není v postavení žadatele o MO) **a výkon trestu vyhoštění odkládá.**
- **Uprchlíci z Ukrajiny, kteří získali speciální dlouhodobé vízum za účelem strpění** (s kódem D/VS/u) **před dnem nabytí účinnosti Lex Ukrajina, jsou pro účely zákona považováni za držitele dočasné ochrany** (mají stejný přístup k zdravotním službám, trhu práce atp.).

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

- **Uprchlíci z Ukrajiny (držitelé dočasné ochrany) jsou již ode dne vstupu na území ČR pojištěnci veřejného zdravotního pojištění** (pokud jim oprávnění k pobytu bude vydáno do 30 dní od vstupu, v opačném případě jsou pojištěnci 30 dní před vydáním).
- **Přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění se vztahuje i na děti rodičů z Ukrajiny narozené na území ČR po 24. 2.** (po dobu maximálně 60 dnů či než dojde k vyřízení dočasné ochrany).
- **Po uplynutí 150 dnů ode dne, kdy jim v ČR byla udělena dočasná ochrana, již nebudou Ukrajinci ve věku 18–65 let automaticky zařazeni mezi tzv. státní pojištěnce** (za něž pojištění hradí stát).
- **Do osmi dnů od uplynutí této lhůty (tedy 150 + 8 dní od udělení ochrany) proto musí kontaktovat svoji zdravotní pojišťovnu a řešit otázku dalšího způsobu hrazení zdravotního pojištění, například doložit důvody, že mohou být i nadále považováni za státní pojištěnce, např. z důvodu evidence na Úřadu práce ČR. Pokud tak neučiní, začne pro ně platit povinnost hradit minimální zálohy na zdravotním pojištění (jako OBZP), která pro rok 2022 činí 2 187 Kč měsíčně.**

TRH PRÁCE

- **Uprchlíci z Ukrajiny (držitelé dočasné ochrany) budou vnímáni jako lidé s trvalým pobytem a budou mít volný vstup na trh práce.** Zaměstnavatel musí o jejich nástupu do zaměstnání pouze informovat krajskou pobočku ÚP.
- **Získají nárok na podporu v nezaměstnanosti** (ta se bude počítat zejména z průměrné mzdy, protože se nepředpokládá jejich předchozí pracovní aktivita v ČR, tj. v úvodu bude cca 5500 Kč, dále bude klesat až ke 4 tisícům Kč).

Podporu v nezaměstnanosti získají, pokud splní zákonem o zaměstnanosti stanovené podmínky. Tj.: prokáží a **doloží získání doby důchodového pojištění z výdělečné činnosti vykonávané na Ukrajině v délce nejméně 12 měsíců, a to v období posledních 2 let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání.** Doba pojištění z Ukrajiny tedy bude zohledňována, pokud bude doložena.

PŘÍSPĚVEK PRO SOLIDÁRNÍ DOMÁCNOST

Fyzické osobě, která bezplatně poskytla ubytování Ukrajinci s dočasnou ochranou, se poskytuje příspěvek pro solidární domácnost. Podmínkou pro poskytování příspěvku je, že se nejedná o ubytování v ubytovacím zařízení a ubytování bylo poskytnuto nepřetržitě po dobu, jejíž minimální délku stanoví vláda nařízením.

V rámci poskytnutého ubytování musí být ubytované osobě zajištěn dostatečný prostor pro odpočinek, pro přípravu stravy, prostor pro osobní hygienu a záchod a musí být zajištěn přístup k pitné vodě.

Příspěvek vyplácí Úřad práce.

Podmínky:

- a) elektronická identita občana
- b) ubytování alespoň 16 dní nepřetržitě
- c) nejedná se o ubytování v ubytovacím zařízení

Příspěvek se nebude považovat za příjem pro účely zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a zákona o sociálních službách.

Poskytování příspěvku stanoví vláda nařízením v závislosti na vývoji ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny a jeho dopadů na možnosti zajištění přiměřeného ubytování cizinců s dočasnou ochranou na území České republiky.

Žádost lze podávat elektronicky přes Úřad práce <https://davkyuk.mpsv.cz/prihlaseni>

Výše:

- 3.000,-Kč/1 uprchlík
- lze ubytovat max. 4
- lze žádat zpětně (již za březen 2022)

HUMANITÁRNÍ DÁVKA

Nárok humanitární dávku má osoba, které byla udělena na území České republiky dočasná ochrana, a pro druhou až šestou dávku jí současně její celkové příjmové, sociální a majetkové poměry neumožní v

daný kalendářní měsíc zabezpečit základní životní potřeby. Jinak řečeno - nemá dostatek peněz na stravu, ošacení léky apod.

Humanitární dávku vyplácí Úřad práce ČR prostřednictvím svých kontaktních pracovišť.

Jak se o humanitární dávku žádá?

Pokud Vám byla na území České republiky udělena dočasná ochrana, a ještě nedošlo k podání ohledně první výplaty humanitární dávky, nemusíte chodit na kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR.

V první řadě, si zřídte bankovní účet v České republice. Nebudete muset chodit na kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR a vyhnete se tak čekání ve frontách.

Současně je vhodné požádat o bankovní identitu, tzv. BankID – metoda pro digitální ověření vaší totožnosti a bezproblémovou elektronickou komunikaci. Bližší informace o BankID naleznete na <https://www.bankid.cz/statni-sprava>.

Pokud už máte zřízený bankovní účet v České republice a **nebyla** Vám vyplacena první humanitární dávka, pak o výplatu humanitární dávky můžete požádat prostřednictvím mobilní/webové aplikace, kterou naleznete na <https://davkyuk.mpsv.cz/>.

Pokud Vám byla na území České republiky udělena dočasná ochrana a už Vám byla vyplacena první humanitární dávka a stále **nemáte** zřízen bankovní účet v České republice, pak Vám doporučujeme, abyste tak co nejdříve učinili. Vyhnete se tak čekání ve frontách před kontaktními pracovišti Úřadu práce ČR.

Mobilní/webovou aplikaci pro podání žádosti o humanitární dávku můžete samozřejmě využít i v případě, že nemáte zájem zřídit si v České republice bankovní účet a jste připraveni čekat ve frontách před kontaktními pracovišti Úřadu práce ČR. Mobilní/webovou aplikaci naleznete na <https://davkyuk.mpsv.cz/>.

Pokud nemáte zájem využít elektronickou komunikaci s Úřadem práce ČR, pak je Vám k dispozici na každém kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR papírová verze žádosti o humanitární dávku. Současně je také žádost o humanitární dávku dostupná na <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare>.

V jaké výši se poskytuje humanitární dávka?

Pokud se splní podmínky je dávka vyplácena od prvního do šestého kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla cizinci udělena dočasná ochrana, částku 5000 Kč,

od sedmého kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla cizinci udělena dočasná ochrana,

pro cizince s dočasnou ochranou od 18 let věku částku podle § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů,

pro cizince s dočasnou ochranou do 18 let věku částku podle § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

Za jak dlouho je dávka vyplacena?

Jestliže se prokáže, že žadateli vznikl nárok na humanitární dávku, zadává Úřad práce ČR příkaz k jejímu vyplacení okamžitě.

Jak žádat?

- elektronicky, prostřednictvím aplikace, nebo
- osobně, na úřadu práce dle místa skutečného pobytu Ukrajince

Druhá a následující výplata humanitární dávky

Pokud Vám byla udělena dočasná ochrana (vízum), proběhla výplata první humanitární dávky a nemáte dostatek prostředků na zajištění základních životních potřeb (strava, ošacení, léky apod.), požádejte Úřad práce ČR prostřednictvím elektronické žádosti o druhou výplatu humanitární dávky.

Dokládá se:

Pokud má Ukrajinec zřízen bankovní účet v ČR a pokud byla vyplacena dávka mimořádné okamžité pomoci, není potřeba Úřadu práce nic dokládat

v opačném případě se dokládá cestovní pas a vízum, které Ukrajinci bylo uděleno při příchodu do ČR

Dávka se nevyplácí do ciziny!

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- **Příchozím z Ukrajiny budou v případě jejich sociální/materiální nouze poskytovány všechny sociální služby bezplatně** (včetně těch, které se standardně hradí). Tito lidé budou muset doložit špatné majetkové a sociální poměry dostupnými doklady nebo svým čestným prohlášením (nebude to tedy paušálně a automaticky pro všechny). Tyto náklady navíc má poskytovatelům kompenzovat stát.
- Jako klienti soc. služeb musí uprchlíci z Ukrajiny splňovat podmínky dle zákona (nepříznivé sociální situace)

Dětské skupiny

- Dnes platí příspěvek na místo v dětské skupině jen pro pracující/studující, **po rodiči - držitelé dočasné ochrany nebude prokázání vazby na trh práce po dobu 6 měsíců (ode dne udělení ochrany) vyžadováno** (nepracujícímu rodiči to umožní úřední zařizování apod.)
- Pokud nezbytné úřední dokumenty či písemné prohlášení rodiče o svěření do péče chybí, **za rodiče může být u dětí požívajících dočasnou ochranu považována pečující osoba i pouze na základě písemného čestného prohlášení**. U prokázání zdravotní způsobilosti také postačí čestné prohlášení.
- **U firemních dětských skupin rodiče - uprchlíci z Ukrajiny nemusí být zaměstnanci dané firmy**, využije se tak případná volná kapacita ve firemních dětských skupin.
- I dětské skupiny založené během roku budou moci vstupovat do systému financování (odpadá povinnost žádat do konce ledna).

ŠKOLSTVÍ

Mateřské, základní a střední školy

- Podle potřeb dítěte, žáka nebo studenta **bude možné zčásti nebo zcela nahradit po dobu nezbytně nutnou vzdělávací obsah**, bez ohledu na soulad s rámcovým vzdělávacím programem. Bude tak možné poskytovat uprchlíkům z Ukrajiny **intenzivní výuku češtiny** či pomoc se začleněním do společnosti a psychosociální podporu.
- Zákon stanovuje **složitý systém umístování dětí s povinnou školní docházkou do mateřských a základních škol s ohledem na kapacity**, v jehož důsledku je možné, že ukrajinští uprchlíci budou chodit do školy v jiném kraji (pokud ředitel, zřizovatel ani krajský úřad cizince neumístí do školy, ministerstvo vybere krajský úřad a v součinnosti s ním ji určí). Situaci snad ulehčí **umožnění navýšení povoleného počtu dětí, žáků a studentů vedeného v rejstříku škol i bez nutnosti plnit hygienické požadavky na prostorové podmínky**.
- Ředitelé středních škol, konzervatoří i vyšších odborných škol mohou **přijmout a zařadit cizince i do probíhajícího 1. ročníku**.
- Ve třídách, skupinách nebo odděleních, v nichž se budou vzdělávat výhradně uprchlíci z Ukrajiny, budou moci působit **pedagogičtí pracovníci z Ukrajiny bez nutnosti znalosti českého jazyka**.

Vysoké školy

- U uchazeče uprchlíka z Ukrajiny **může vysoká škola stanovit individuální podmínky přijetí ke studiu** bez povinnosti zveřejnění informací v dostatečném předstihu
- **Doklad o dosaženém vzdělání může být nahrazen čestným prohlášením**
- Rektor (resp. MV a MO u vojenských a policejních škol) může rozhodnout o **osvobození cizince od poplatků** za přihlášku ke studiu i poplatků spojených se studiem. Mohou také rozhodnout o přerušení studia, jehož doba se nebude započítávat do celkové doby přerušení. **Tato ustanovení se vztahují nejen na uprchlíky, ale všechny státní občany Ukrajiny.**
- Vysoká škola může využít prostředky z jiných než účelově určených fondů k humanitárním účelům souvisejícím se situací cizinců.
- **Uprchlíci z Ukrajiny budou osvobozeni od poplatků za nostrifikace.**

KURZY ČEŠTINY

Pokud se občan Ukrajiny pod dočasnou ochranou zaeviduje na ÚP ČR jako uchazeč nebo zájemce o zaměstnání, může požádat o **financování kurzu českého jazyka**.

MŠMT připravilo rámcové sylaby 2 rekvalifikačních kurzů českého jazyka pro cizince: „**Český jazyk pro cizince – základní kurz**“ a „**Český jazyk pro cizince – navazující kurz**“. Nyní tedy mohou o akreditaci požádat kterákoli vzdělávací zařízení a rozšířit tak nabídku tohoto typu.

Další informace k jazykovému vzdělávání občanů Ukrajiny, včetně podpory výuky češtiny pro děti jsou k dispozici na webových stránkách Ministerstva školství.

Jednou z nejčastějších překážek pro výkon především kvalifikovaných profesí je jazyková bariéra. Proto nabízíme zaměstnavatelům pomoc s financováním kurzů

českého jazyka i tehdy, když daný občan Ukrajiny už pracuje. A to prostřednictvím příspěvku v rámci projektu **POVEZ II**.

Další možností kurzů

<https://ujop.cuni.cz/kurz/letni-kurz-pro-ukrajinu?from=6>

https://www.akcent.cz/cs/studenti/clanek/survival_czech (cena 500,-Kč)

DOBROVOLNÍCI

Na www.vlnapomoci.cz – lze se registrovat, je možné si vybrat nějakou aktuální nabídku pomoci, případně i mimo Prahu

Po registraci uvidí zájemci přehledné informace o činnostech a mohou se hlásit přímo na konkrétní časy, které jim vyhovují, a to i opakovaně.

Vlna pomoci je nezisková iniciativa, která digitalizuje dobrovolnictví a propojuje neziskové organizace s dobrovolníky.

Nejvíce jsou potřeba tlumočníci, ale vítáni jsou však i jazykově nevybavení dobrovolníci pro různorodou pomoc.

Dobrovolníci pomáhají uprchlíkům s tlumočením při vyřízení víza strpění, zdravotního pojištění a pracovního povolení či k získání sociálních dávek. Dále pak pomáhají se zajištěním humanitárního ubytování.

Vylepšená komunikace s Ukrajinci

Na portálu MHMP je nově tzv. **chatbot**, který odpovídá na nejčastější otázky týkající se pomoci Ukrajině

= automatický živý chat, který funguje bez operátora a v předem definované struktuře odpovídá na dotazy uživatele

Jazyk, kterým robot hovoří: český i ukrajinský

Bezplatné zpřístupnění telefonních linek pro ukrajinské občany - Volání pro Ukrajince

Služba "Volání pro Ukrajince", kterou spustil sociální podnik Transkript online, umožní ukrajinským občanům zdarma telefonicky komunikovat s českými úřady, komerčními i nekomerčními subjekty i soukromými osobami v jejich mateřském jazyce.

Projekt reaguje na kritický nedostatek tlumočnicků ukrajinského jazyka na řadě úřadů a institucí. Ty nyní mohou umístit na svůj web odkaz na www.volaniproukrajince.cz a zpřístupnit tak bezplatné telefonování s překladem mezi českým a ukrajinským jazykem.

Přínosy služby

- klient služby komunikuje ve svém rodném jazyce, a i volaná strana komunikuje přirozeně v českém jazyce,
- efektivní využití pracovních kapacit osob se znalostí českého a ukrajinského jazyka,

- možnost řešit záležitosti bez osobní návštěvy (úřad práce, zdravotní pojištění, městské úřady, neziskové organizace, hledání zaměstnání, soukromá komunikace)

- službu lze využít i při komunikaci na místě (pobočky úřadu práce apod.)

- klient navíc obdrží krátký souhrnný zápis klíčových informací v textové podobě v ukrajinském jazyce

V dalším kroku bude Transkript online službu rozšiřovat na neziskové organizace pomáhající uprchlíkům a následně mezi širokou veřejnost. Bude ji možné využít i pro soukromé hovory, například pro domluvení ubytování, práce, školy a podobně.

SLEVA NÁJEMNÍKŮM MĚSTSKÝCH BYTŮ

= domácnosti v městských bytech mohou získat slevu na nájemném, pokud ubytují ukrajinské uprchlíky

- Sleva bude poskytována měsíčně ve výši **1 000 Kč za každého ukrajinského státního příslušníka, nejvýše pak ve výši 4 000 Kč měsíčně za jeden byt**

Sleva bude nájemníkům poskytována na základě doložení pobírání solidárního příspěvku dle vládního nařízení za podmínky, že nájemníci nahlásí zvýšení počtu osob v domácnosti. **O slevu na nájemném mohou žádat výhradně fyzické osoby s platnou nájemní smlouvou.**